

\ Raadsvoorstel

Zaak 75658

Onderwerp: Jaarrekening en beleidsverslag 2019, uitvoeringsprogramma 2020-2021, begrotingswijziging 2020-1, primitieve begroting 2021 en meerjarenbegroting 2021-2024 Kompas

Openbaarheid: Openbaar

Portefeuillehouder: Wethouder Coenen

Datum Raad: 04-06-2020

Nummer:

\ Samenvatting

ISD Kompas heeft aan de gemeenten die bij de GR zijn aangesloten de zogenaamde jaarstukken aangeboden, te weten: jaarrekening en beleidsverslag 2019, het uitvoeringsprogramma 2020-2021, de begrotingswijziging 2020-1, de primitieve begroting 2021 en de meerjarenraming 2021-2024. Voor het uitvoeringsprogramma heeft uw raad in de vergadering van 13-12-2018 reeds de kaders vastgelegd in het Beleidsplan Werk, Inkomen en Sociale Zorg 2019-2022. Hiermee zou het uitvoeringsprogramma voortaan ter informatie aan de raad worden aangeboden. De GR van Kompas is echter nog niet op dit punt gewijzigd omdat de gemeente Beekdaelen de GR nog niet heeft getekend en dus nog niet in werking is getreden. Derhalve wordt voor dit jaar voorgesteld om het uitvoeringsprogramma te beschouwen als een beleidsplan en door uw raad te laten vaststellen. Na wijziging en inwerkingtreding van de nieuw GR wordt het uitvoeringsprogramma ter informatie aan uw raad aangeboden. De overige rollen van uw raad ten aanzien van de diverse documenten worden in onderhavig voorstel nader toegelicht.

\ Conceptbesluit

De raad besluit:

- Kennis te nemen van de jaarrekening en beleidsverslag 2019.
- Het Uitvoeringsprogramma 2020-2021 vast te stellen.
- Het gevoelen m.b.t. de begrotingswijziging 2020-1, primitieve begroting 2021 en de meerjarenraming 2021-2024 kenbaar te maken in die zin dat ingestemd wordt met deze documenten.
- In te stemmen met het verwerken van de financiële consequenties in de begroting 2020-2024 van Voerendaal conform raadsvoorstel ten gunste van de stelpost vrije budgetruimte.

\ Grondslag

- Wet gemeenschappelijke regelingen
- Participatiewet
- Gemeenschappelijke regeling ISD Kompas
- Beleidsplan Werk, Inkomen en Sociale Zorg 2019-2022
- Nota Gemeentelijk armoedebeleid 2015
- Beleidsplan Gemeentelijke schuldhulpverlening 2020-2023
- Verordeningen Participatiewet

- Beleidsregels i.r.t. Participatiewet, vastgesteld door DB Kompas

\ Aanleiding

ISD Kompas biedt de gemeente jaarlijks de zogenaamde jaarstukken aan. Ook dit jaar heeft zij de volgende documenten aangeboden:

- Jaarrekening en beleidsverslag 2019
- Het uitvoeringsprogramma 2020-2021
- De begrotingswijziging 2020-1
- De primitieve begroting 2021
- De meerjarenbegroting 2021-2024

\ Doel

ISD Kompas legt met de jaarstukken 2019 verantwoording af over de uitvoering van het beleid in 2019. Met het uitvoeringsprogramma 2020-2021 besluit uw raad over de te volgen koers in 2020-2021 hetgeen vervolgens is vertaald in de gewijzigde begroting 2020-1, de primitieve begroting 2021 en de meerjarenraming 2021-2024. Voor het uitvoeringsprogramma heeft uw raad in de vergadering van 13-12-2018 reeds de kaders vastgelegd in het Beleidsplan Werk, Inkomen en Sociale Zorg 2019-2022. Hiermee zou het uitvoeringsprogramma voortaan ter informatie aan de raad worden aangeboden. De GR van Kompas is echter nog niet op dit punt gewijzigd omdat de gemeente Beekdaelen de GR nog niet heeft getekend en dus nog niet in werking is getreden. Derhalve wordt voor dit jaar voorgesteld om het uitvoeringsprogramma te beschouwen als een beleidsplan en door uw raad te laten vaststellen. Na wijziging en inwerkingtreding van de nieuw GR wordt het uitvoeringsprogramma ter informatie aan uw raad aangeboden.

\ Argumenten

Hieronder wordt op de verschillende aangeboden documenten separaat ingegaan.

Jaarrekening en beleidsverslag 2019

Een van de uitdagingen in 2019 was om de omvang van het bestand laag te houden. Dit was een uitdaging omdat door een verdere daling in de voorgaande jaren, het bestand steeds meer bestond / bestaat uit burgers met een afstand tot de arbeidsmarkt. Per 31-12-2018 telde Kompas in totaal 404 klanten waarvan 112 uit Voerendaal en per 31-12-2019 waren dit er 382 waarvan 105 uit Voerendaal.

- **Programma Arbeidsparticipatie**

De coaches van Kompas werken voor alle doelgroepen vanuit de overtuiging dat maximale participatie voor verschillende leefgebieden positieve effecten heeft. Kompas beschikt niet over een eigen werkbedrijf daarom wordt zoveel als mogelijk gebruik gemaakt van de mogelijkheden van maatschappelijke partners, vrijwilligersorganisaties en gemeenten.

Ook in 2019 was de economische groei hoog waarmee de doorstroom vanuit de WW naar de bijstand verder afnam en de arbeidsparticipatie van mensen met een arbeidsbeperking toenam. De arbeidsmarkt was in 2019 nog steeds krap maar niet iedereen is in staat tot het accepteren van een baan dan wel niet alle banen zijn geschikt voor mensen die nog geen baan hebben. Het bestand van Kompas bestond in 2019 voor een aanzienlijk deel uit mensen met een doelgroepenregistratie (DGR), jongeren met een beperking en statushouders. Dit zijn kwetsbare groepen die Kompas coacht, ontwikkelt en zo weerbaar mogelijk maakt zodat zij stand kunnen houden als de krapte op de arbeidsmarkt straks minder wordt.

Ondanks de gunstige ontwikkelingen aangaande de bestandsontwikkeling had Kompas voor 2019 een tweetal speerpunten met betrekking tot arbeidsparticipatie, namelijk:

- Investeren in de groei en ontwikkeling van de werkzoekenden van Kompas

Hieraan is op verschillende manieren vorm gegeven. Zo heeft het team Doelmatigheid haar methodische aanpak in 2019 opnieuw omschreven. De begeleiding in groepen is geïntensiveerd. Ook wordt er bewust voor gekozen om frequent, intensief en persoonlijk (FIP) contact te houden met de werkzoekenden in plaats van begeleiding op afstand. Er is extra oog voor jongeren om te voorkomen dat zij jarenlang uitkeringsafhankelijk blijven. Hiervoor is Kompas bij verschillende overlegstructuren met het onderwijs en instellingen aangesloten.

Om de participatie van statushouders te bevorderen en daarmee hun kansen op zelfstandigheid en zelfredzaamheid te vergroten, wordt ingezet op een intensieve begeleiding door gespecialiseerde coaches. De insteek van de begeleiding is dat inburgering en participatie parallel lopen. Ook heeft Kompas het verplichte gemeentelijke participatieverklaringstraject uitgevoerd en voorbereidingen getroffen voor de nieuwe wet Inburgering welke per 1-7-2021 zal ingaan.

In 2019 hebben de coaches diverse doelgroepgerichte maatwerktrainingen verzorgd zoals de ontwikkeling van digitale vaardigheden, sollicitatievaardigheden, een gezondheidstraining (Kompas beweegt) en in het kader van laaggeletterdheid zijn groepsbijeenkomsten georganiseerd onder de naam 'Taalmeter', 'Rekenmeter' en 'Digimeter'.

Tot slot hebben voor dit speerpunt in 2019 nog de volgende activiteiten plaatsgevonden: 'Talent in beeld' waarbij werkgevers bij toerbeurt bij werkzoekenden aanschoven, is de workshop 'rechten & plichten' gegeven voor nieuwe uitkeringsgerechtigden en werkzoekenden die een maatregel opgelegd kregen en is de meldcode huiselijk geweld aangepast.

- Optimaliseren van de werkgeversdienstverlening

Door de contacten van en de samenwerking tussen de banenmakelaar en participatiecoaches kan Kompas een nog groter werkgeversnetwerk bedienen. Verder participeert Kompas in het WSP Parkstad.

- **Programma Inkomen**

Dit programma omvat het poortproces, de rechtmatige betaling van de uitkering, de handhaving, bezwaar & beroep en terugvordering. Voor 2019 had Kompas de volgende ambities op dit vlak:

- Preventieve instroom

De instroom wordt beperkt door het intensieve proces aan de poort en de doorontwikkeling hiervan.

- Een correcte en tijdige uitbetaling van de uitkering

Wanneer een melding leidt tot een aanvraag volgt er op korte termijn een DUO-gesprek. Er wordt naar gestreefd om binnen 5 werkdagen een beslissing te nemen over de aanvraag, i.p.v. de wettelijke termijn van 8 weken.

- Een sterke focus op rechtmatigheid bij de uitkeringsverstrekkingen

In 2019 heeft Kompas een preventiequote van 56% gerealiseerd hetgeen betekent dat 44% van alle eerste meldingen tot toekenning van de uitkering heeft geleid.

- Continueren van handhavingsbeleid

In 2019 heeft Kompas in totaal 123 fraudeonderzoeken uitgevoerd waarvan 30 in Voerendaal. In totaal is in 46 gevallen fraude aangetoond waarvan 15 in Voerendaal. Dit

heeft voor Voerendaal voor een bedrag ad € 8.009 aan terugvordering opgeleverd.

- Kwalitatief goede besluiten blijven nemen

In 2019 werden in totaal 36 bezwaarschriften ingediend waarvan 2 gegrond zijn verklaard en 2 deels gegrond. Op het moment van het opstellen van het beleidsverslag waren nog 5 bezwaarschriften in behandeling.

- Verminderen van de uitkeringslasten door een actief terugvorderings- en verhaalbeleid

Het totaalsaldo van de openstaande vorderingen is in de afgelopen 4 jaar aanzienlijk gedaald. Deze daling is o.a. door het gevoerde beleid tot stand gekomen maar ook o.a. doordat het aantal cliënten is afgenomen.

- **Programma Zorg**

In 2019 is gestart met het nieuwe beleidsplan Gemeentelijke schuldhulpverlening met een intensievere regie op het gehele proces van de integrale schuldhulpverlening voor alle inwoners.

Voor 2019 had Kompas de volgende ambities op dit vlak:

- Vergroten bereik minimaregelingen

Samen met partners is Kompas continu op zoek naar nieuwe manieren om bekendheid te geven aan de mogelijkheden die het minimebeleid heeft. Vanuit de noemer 'Kindpakket' zijn in 2019 in totaal 878 verstrekkingen gedaan waarvan in Voerendaal 401. In 2018 was het totaal aantal verstrekkingen 822 waarvan 354 in Voerendaal. Daarnaast werkt Kompas samen met de Voedsel- en Kledingbank. Mensen met een inkomen tot 150% van de bijstandsnorm kunnen gebruik maken van de collectieve zorgverzekering. Om de premiekosten te drukken, bieden de Kompas-gemeenten inwoners met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm maandelijks een financiële tegemoetkoming. In Voerendaal is deze tegemoetkoming €20 per maand en in Simpelveld en Nuth €10 per maand. Verder voerde Kompas in 2019 de regeling 'Tegemoetkoming Medische Meerkosten' voor de inwoners van Voerendaal uit.

- Verbeteren regie schuldhulpverleningsproces

Kompas heeft in 2019 samen met de gemeenten, Meander en Impuls het schuldhulpverleningsproces in kaart gebracht en zijn aanvullende afspraken gemaakt zodat Kompas goed regie op het proces kan houden. Om te voorkomen dat inwoners in schuldenproblematiek geraken, kan gebruik worden gemaakt van een aantal producten, zoals: Startpunt Geldzaken, bufferkrediet voor statushouders en training 'grip op geld'.

- Intensivering samenwerking maatschappelijk middenveld

Om de niet-bekende burgers met schuldenproblematiek in beeld te krijgen, wordt intensief samengewerkt met netwerkpartners en het maatschappelijk middenveld. In 2019 zijn in totaal 22 unieke personen doorverwezen naar KBL waarvan 3 personen uit Voerendaal. In 2018 waren dit in totaal nog 31 personen waarvan 5 uit Voerendaal.

- **Programma Bedrijfsvoering**

Net zoals in iedere organisatie is de bedrijfsvoering een proces dat alle onderdelen van het bedrijf raakt. Voor 2019 had Kompas de volgende ambities:

- Een betrouwbare, passende bedrijfsvoering en goed werkgeverschap

In het kader van goed werkgeverschap worden verschillende instrumenten ingezet, zoals: HRM-gesprekscyclus, ruimte voor persoonlijke ontwikkeling, interne doorstroom, training 'omgaan met ongewenst gedrag door cliënten' en BHV-trainingen. Verder is de digitalisering van klantdossiers en dienstverlening doorontwikkeld en heeft in 2019 het

project 'doorontwikkeling stuur-, management- en verantwoordingsinformatie' plaatsgevonden teneinde continu zicht te hebben in de actuele resultaten en om de informatie t.b.v. de P&C-documenten eenvoudiger en meer uniform te kunnen leveren.

- De voorbereiding op de uitbreiding van Kompas

Eind 2019 heeft gemeente Beekdaelen besloten alsnog toe te treden tot Kompas. Met deze late besluitvorming worden de voorbereidingen voor de uitbreiding doorgeschoven naar 2020.

- De modernisering van personeelsbeleid

De infrastructuur om plaats- en tijdsonafhankelijk te werken is in 2019 door een nieuwe applicatie gerealiseerd. Ook is in 2019 een samenwerking met een vitaliteitscoach aangegaan.

- De voorbereiding op de komst van de Wet normalisatie rechtspositie ambtenaren (Wnra)

Net zoals in gemeenten heeft Kompas in 2019 voorbereidingen moeten treffen op de inwerkingtreding van deze wet per 01-01-2020.

Uitvoeringsprogramma 2020-2021

Ten tijde van het opstellen van het uitvoeringsprogramma 2020-2021 was de impact en de gevolgen van het coronavirus nog niet bekend. Bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma ging Kompas er nog vanuit dat naar verwachting ook in 2020 de economie zal groeien net als de vraag naar werknemers. Inmiddels is bekend dat gemeenten extra middelen van de rijksoverheid ontvangen. Zo zijn middelen ontvangen voor de uitvoering van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo). Deze regeling wordt via Kompas door het zelfstandigenloket Maastricht uitgevoerd. Maar wat de totale financiële impact en de financiering hiervan is, is pas in een later stadium bekend.

De uitgangspunten en basis voor het uitvoeringsprogramma zijn echter ook los van de coronacrisis van toepassing. Hieronder wordt nader ingegaan op de verschillende programma's die ook hierboven bij de jaarrekening en beleidsverslag zijn toegelicht.

- **Programma Arbeidsparticipatie**

Het doel van dit programma is uiteraard om de werkzoekenden zoveel als mogelijk in staat te stellen een eigen inkomen te verwerven en een zinvolle bijdrage te leveren aan de maatschappij en de groep die nu nog niet betaald aan het werk kan, maximaal te laten participeren. Voor 2020 heeft Kompas hiervoor de volgende ambities geformuleerd:

- Betaald werk blijft voorop staan en in alle gevallen wordt voor maximaal maatschappelijk resultaat gegaan

Door de hoge uitstroomcijfers over de afgelopen jaren bestaat het huidige bestand voor een steeds groter deel uit mensen met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt. In 2020 wordt ingezoomd op de werkzoekenden die ondersteuning kunnen gebruiken op het vlak van taal, rekenen en digitale vaardigheden.

- De dienstverlening sluit aan bij de kansen en mogelijkheden van de werkzoekenden

De aanpak van groepsgerichte begeleiding en indien nodig het leveren van individueel maatwerk wordt voortgezet.

- Wij zijn duidelijk, oprecht en gedreven

Door helder taalgebruik en heldere communicatie zijn de verwachtingen voor de werkzoekende duidelijk.

- Wij zijn klaar voor een effectieve invoering van de nieuwe Wet Inburgering
De voorbereidingen zijn reeds in 2019 getroffen. De invoering van de nieuwe wet is inmiddels uitgesteld naar 1 juli 2021.

- **Programma Inkomen**

Er wordt voor gezorgd dat iedereen die recht heeft op een uitkering of inkomensondersteuning, deze tijdig en volgens de regels ontvangt waarbij sterk op rechtmatigheid wordt gefocust. Voor 2020 heeft Kompas hiervoor de volgende ambities geformuleerd:

- Wij zorgen voor een correcte en tijdige uitbetaling van de uitkering
In 2020 wordt zoveel als mogelijk gestopt met de maandelijkse Rechtmatigheids Onderzoeks Formulieren (ROF) en moeten werkzoekenden digitaal wijzigingen in hun persoonlijke situatie doorgeven conform de inlichtingenplicht. Daar waar nodig wordt ondersteuning hierin geboden. Ook wordt in 2020 onderzocht welke mogelijkheden er zijn voor het verrekenen van parttime inkomsten met als doel de inkomsten voor de werkzoekenden overzichtelijker te houden.

- Wij informeren en communiceren helder over rechten en plichten
Voorlichting en communicatie die aansluit bij de werkzoekenden behoedt hen voor het onrechtmatig aanvragen van bijstand en het verzekert de gemeenten dat wordt voldaan aan de verplichting om burgers voldoende voor te lichten.

- Handhaving zit in al onze processen
Dit is een integrale verantwoordelijkheid van alle medewerkers van Kompas. In 2020 wordt het handhavingsbeleid zoals omschreven in het beleidsverslag 2019 dan ook gecontinueerd.

- Kwalitatief goede besluiten
In 2020 wordt ernaar gestreefd dat het aantal bezwaarschriften procentueel niet toeneemt en dat nauwelijks bezwaarschriften gegrond worden verklaard.

- Actief terugvorderings- en verhaalbeleid
Hiervoor wordt een actief incasso- en debiteurenbeleid gevoerd. Door afname van het aantal debiteuren en het totaalbedrag van openstaande vorderingen en het feit dat in 2020 bij de terugbetaling van vorderingen al rekening wordt gehouden met een lagere beslagvrije voet, zullen de debiteurenontvangsten lager zijn dan in de afgelopen jaren.

- **Programma Zorg**

Mensen met een minimum inkomen, zowel werkenden als niet-werkenden, kunnen bij Kompas terecht voor hulp bij schulden. Ook komen zij mogelijk in aanmerking voor aanvullende regelingen in het kader van het minimabeleid. Voor 2020 heeft Kompas voor dit programma de volgende ambities geformuleerd:

- Vergroten van het bereik van de minimaregelingen
In 2020 wordt gefocust op het bereiken van werkenden met een inkomen van maximaal 120% van het sociaal minimum. Ook wordt in 2020 onderzocht hoe het initiatief van de Voorzieningenwijzer ondersteund kan worden. Met behulp van deze wijzer kan in kaart gebracht worden of de persoon of het gezin van alle regelingen gebruik maakt waar hij recht op heeft. Er blijft verder speciale aandacht voor gezinnen met kinderen. De

samenwerking met particuliere initiatieven wordt voortgezet. In 2020 zal een door Kompas ingezet onderzoek door middel van een zogenaamde Armoedemonitor worden afgerond. De resultaten van deze monitor zullen meer inzicht verschaffen in het bereik en het gebruik van minimaproducten in de Kompas-gemeenten. Tot slot kunnen ook in 2020 mensen met een inkomen tot 150% van de bijstandsnorm gebruik maken van de collectieve zorgverzekering.

- Verbeteren regie schuldhelpverleningsproces

Met ingang van 2020 ontvangt Kompas voor het eerst over een heel kalenderjaar inzicht in de activiteiten en de effecten van het zogenaamde voorportaal schuldhelpverlening. De beschikbaarheid van betrouwbare (sturings)informatie is essentieel om de regie en verantwoordelijkheid voor de uitvoering te kunnen hebben. Op basis van resultaten kan het beleid worden bijgesteld.

- **Programma Bedrijfsvoering**

De ambities die Kompas op dit vlak in 2019 had geformuleerd zijn ook nog van toepassing in 2020. De uitbreiding van Kompas met de gemeente Beekdaelen zal echter concreet worden.

\ Kanttekeningen

Zoals hiervoor al is aangegeven is de inhoudelijke en financiële impact als gevolg van de coronacrisis nog niet te overzien. Het moge duidelijk zijn dat dit ook invloed heeft op de taken en werkzaamheden van Kompas. De ontwikkelingen worden nauwgezet gevolgd en via de kwartaalrapportages wordt u hierover nader geïnformeerd.

\ Relaties met programmabegroting en/of visiedocument

Zo lang als mogelijk zelfstandig participeren in de maatschappij is een van de speerpunten binnen het sociale domein van de gemeente Voerendaal.

\ Financiële, juridische en organisatorische consequenties

- **Jaarrekening 2019**

Het voordelig resultaat van de jaarrekening 2019 Kompas (€ 150.000) wordt meegenomen in de jaarrekening 2019 van de gemeente.

- **Begrotingswijziging 2020-1, primitieve begroting 2021 en meerjarenraming 2021-2024**

De financiële ontwikkelingen en consequenties als gevolg van de coronacrisis zijn in deze documenten nog niet verwerkt.

De financiële consequenties van de begrotingswijziging 2020-1, primitieve begroting 2021 en meerjarenraming 2021-2024 worden verwerkt in de begroting 2020-2024 van de gemeente Voerendaal ten bate van de stelpost vrije budgetruimte.

2020 → € 26.575

2021 → € 62.617

2022 → € 78.666

2023 → € 95.188

2024 → € 87.110

\ Uitvoering

Kompas wordt op de hoogte gebracht van uw besluit.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN VOERENDAAL

De secretaris

De burgemeester

C.J.H.M. Janssen

W. Houben

\ Bijlagen

- Aanbiedingsbrief Kompas
- 1e begrotingswijziging 2020
- Begroting 2021 en meerjarenbegroting 2021-2024
- Aanbiedingsbrief Kompas jaarrekening
- Beleidsverslag 2019
- Uitvoeringsprogramma 2020-2021
- Jaarrekening 2019 inclusief accountantsverklaring